Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0045

Padėtis Ugandoje po rinkimų ir grasinimai opozicijos lyderiui Bobi Wine

2026 m. vasario 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Ugandoje po rinkimų ir grasinimų opozicijos lyderiui Bobi Wine (2026/2611(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 150 straipsnio 5 dalį ir 136 straipsnio 4 dalį,

A. kadangi 2026 m. sausio 15 d. Ugandoje vykusius rinkimus aptemdė piktnaudžiavimas, griežti pilietinės erdvės ribojimai, plataus masto opozicijos veikėjų bauginimas, sukčiavimas, smurtas ir visoje šalyje nutrūkęs interneto ryšys;

B. kadangi, remiantis oficialiais rezultatais, prezidentas Yoweri Museveni buvo pripažintas išrinktu septintajai kadencijai per procesą, kuris neatitiko pagrindinių demokratijos standartų;

C. kadangi kariuomenė apgulė Nacionalinės vienybės platformos (NUP) lyderio ir kandidato į prezidentus Roberto Kyagulanyi (Bobi Wine) namus ir, pasak pranešimų, užpuolė jo šeimą bei darbuotojus; kadangi jo sutuoktinė Barbara Kyagulanyi turėjo išvykti iš Ugandos;

D. kadangi rengiantis rinkimams pilietinės visuomenės organizacijų veikla buvo savavališkai sustabdyta, o žmogaus teisių gynėjai ir vyriausybės kritikai, įskaitant suimtą Sarah Bireete, buvo persekiojami;

E. kadangi vyriausybė vykdė žiaurias represijas prieš opozicijos narius, žurnalistus ir protestuotojus: prieš rinkimų dieną buvo savavališkai suimta daugiau kaip 400 asmenų, o po rinkimų – dar šimtai, pranešama apie kankinimus ir netinkamą elgesį sulaikymo vietose; kadangi per taikų mitingą 2025 m. lapkričio 28 d. buvo nušautas NUP šalininkas Mesach Okello; kadangi pranešama, kad po rinkimų NUP regionų vadovai dingo ir apie juos vis dar nėra žinių;

F. kadangi ilgametis opozicijos veikėjas dr. Kizza Besigye buvo

neteisėtai perduotas iš Kenijos, laikomas suimtas daugiau kaip vienus metus iki rinkimų, sunkiai serga ir, pasak pranešimų, jam atsisakyta suteikti medicininę priežiūrą, be to, jo atžvilgiu pradėtas teismo procesas dėl išdavystės;

1. griežtai smerkia rinkimų eigą ir žiaurų susidorojimą su politine opozicija, pilietine visuomene, žurnalistais ir protestuotojais; smerkia Bobi Wine bauginimą ir grasinimus jam; smerkia Mesacho Okello nužudymą;

2. primygtinai ragina Ugandos valdžios institucijas nutraukti bet kokį smurtą, grasinimus, bauginimą ir savavališką opozicijos veikėjų, aktyvistų ir kritikų, įskaitant Bobi Wine ir jo sutuoktinę, sulaikymą, nedelsiant ir besąlygiškai paleisti visus savavališkai sulaikytus asmenis, įskaitant dr. K. Besigye, nutraukti karinius teismo procesus civilių gyventojų atžvilgiu, panaikinti visus politiškai motyvuotus kaltinimus, įskaitant kaltinimus Sarah Bireete atžvilgiu, skubiai atskleisti visų dingusių asmenų buvimo vietą ir užtikrinti teisingumą bei atskaitomybę, taip pat užtikrinti, kad teismo veikla derėtų su konstitucinėmis garantijomis ir tarptautiniais teisingo bylos nagrinėjimo standartais;

3. primygtinai ragina Ugandos valdžios institucijas nutraukti savavališką pilietinės visuomenės grupių veiklos sustabdymą, susilaikyti nuo bet kokių tolesnių interneto ribojimų ir imtis visapusiškų rinkimų ir institucinių reformų, be kita ko, užtikrinti rinkimų komisijos ir teisminių institucijų nepriklausomumą;

4. ragina ES, jos valstybes nares ir regionines įstaigas užmegzti kritišku požiūriu paremtą dialogą su Ugandos valdžios institucijomis pažeidimų klausimais, atidžiai stebint teismo procesą atitinkamose bylose;

5. ragina ES ir jos valstybes nares persvarstyti bendradarbiavimą su Uganda ir pagalbą jai, siekiant užtikrinti, kad būtų paisoma ES principų, įgyvendinti tikslines sankcijas ir teikti pirmenybę paramai pilietinei visuomenei, žmogaus teisių bei LGBTIQ+ gynėjams ir žurnalistams;

6. ragina atlikti nepriklausomą ir nešališką Ugandos politinių bei karinių lyderių ir kitų Afrikos šalių įvykdytų nusikaltimų žmoniškumui tyrimą;

7. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos Pirmininkės pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Afrikos Sąjungai ir Ugandos valdžios institucijoms.